

Uppföljning och insyn av verksamheter som utförs av privata utförare

Dokumenttyp:	Policy
Beslutad av:	Kommunfullmäktige 2015-11-18
Giltig fr.o.m.:	2015-11-30
Dokumentansvarig	Utvecklingsstrateg
Senast reviderad:	2015-11-30
Senast granskad:	

1. Bakgrund

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett sk program (policy enligt kommunens dokumentstandard) med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Så gäller enligt kommunallagen 3 kap 19b från 1 januari 2015. Syftet med förändringarna är tvåfaldigt; dels att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare, dels att öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet.

Förberedelser pågår att programmet ska gälla även för offentligt driven verksamhet.

Förändringarna i kommunallagen innebär i korthet att kommunen skall

- ✓ kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare,
- ✓ via avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn,
- ✓ tillse att kommunala företag ger allmänheten insyn i verksamhet som de lämnar till privata utförare,
- ✓ fullmäktige ska besluta om ett program för varje mandatperiod med generella mål och riktlinjer när verksamheter drivs av privata utförare,
- ✓ tillgodose en generell informationsskyldighet när enskilda personer kan välja mellan olika utförare.

Kommentar. Krav enligt första punkten kan redan sägas vara i hamn i och med av fullmäktige antagen "Policy för alternativa driftformer" (2008). Där bl a ett uppföljningsavsnitt med liknande krav ingår.

2. Riktlinjer för Vetlanda kommun

1. Avtal ska utformas så att verksamheten hos de privata utförarna kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet med kommunens krav vilka ska vara relevanta, tydliga och uppföljningsbara.
2. Uppföljning och kontroll av verksamhet - vilka genom avtal lämnats över till privata utförare - ska prioriteras och inriktas mot medborgarfokus, säkerhet och ekonomisk kontroll.
3. Kontroll- och uppföljningsarbete av verksamhet som bedrivs av privata utförare ska utformas på liknande sätt som för motsvarande verksamhet som bedrivs i egen regi.
4. Utförare ska - på initiativ av nämnd/förvaltning – vid personligt möte ta del av kommunens styrnings- och kvalitetsmodell. Så ska ske både initialt och vid uppdateringar även löpande.
5. Information ska lämnas om samtliga utförare för att underlätta brukarens val när det föreligger valsituation för den enskilde.
6. Det ska tydligt framgå hur samverkan mellan beställare och utförare ska genomföras och hur brister i verksamheten ska hanteras.
7. Den kommunala huvudmannens möjligheter att besluta om vite, sanktioner, eller häva avtal ska vara tydligt reglerade i avtal.

3. Definitioner - omfattning och privat utförare

Policyn omfattar verksamheter som tydligt riktar sig till och rör invånarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter (exempelvis drift av hemtjänstområde/särskilt boende), som delar av en verksamhet med stor betydelse för brukaren, t ex måltidsverksamhet, serviceinsatser i hemtjänst och städning i skolan.

Policyn omfattar inte fristående skolor och förskolor eftersom de är egna huvudmän för verksamheten och verksamheten reglerad genom tillståndsgivning av Skolverket.

Policyn gäller specifikt när verksamheter upphandlas, men innehåller även strategier för den egna verksamheten. Särskilt om den agerar i konkurrens med privata utförare. Policyn gäller all den verksamhet som upphandlats inom de flesta verksamhetsområden som vård och omsorg, kultur och fritid, gator och parker, fastighetsförvaltning, infrastruktur etc.

Privat utförare definieras i kommunallagen som en juridisk person eller enskild individ som vårdar en kommunal angelägenhet. Det kan handla om olika företags-former som aktiebolag, stiftelser, enskilda firmor, idébundna organisationer mm.

Ansvaret överlämnas till verksamheten efter genomförd offentlig upphandling inklusive tecknat avtal. Främst då enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU), Lagen om upphandling inom områdena vatten, energi och transporter (LUF), eller ett valfrihetssystem enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV).

4. Policyn inkluderas i styrprocessen

Uppföljning och kontroll av privata utförare ska ingå i kommunens styrprocess och programmet/policyn tillförs som en återkommande del av Mål och Budgetprocessen. Omfattningen av uppföljning/kontroll ska stå i rimlig proportion till verksamhetens omfattning och karaktär.

5. Konkurrensneutralitet ska råda

Om den kommunala verksamheten agerar i konkurrens med privata utförare och verksamheten tydligt riktar sig till medborgarna bör likvärdiga villkor gälla både för uppdraget och i fråga om ersättning för utförandet, t ex inom LOV. Med hänsynstagande till eventuella specifika verksamhetsförhållanden.

6. Rätt till insyn för den enskilde

Varje nämnd ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det.

I avtalen ska det säkras att utföraren biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga nyckeltals- och statistikuppgifter, samt rapporterar in nödvändiga övriga uppgifter.

Utförarens skyldigheter att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete eller inte strider mot lag eller annan författning, eller inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag.

7. Upphandlingsrutin

Styrdokument för upphandling uppdateras vid behov i tillämpliga delar. I riktlinjerna ska samverkan och ansvar i uppföljningsprocessen mellan upphandlingsfunktionen och förvaltningarna tydliggöras.